

06.12.23.

7-А-Б

Всесвітня історія

вч. Рзаєва Н.О.

Тема: Торгівля і гільдія. Міська культура й повсякденне життя.

Мета уроку: пояснити причини появи середньовічних міст; сформувати уявлення про середньовічне місто, його населення та зовнішній вигляд; причини появи та діяльності цехів та гільдій, розвивати та вдосконалювати навички роботи в групах, зі схемами, аналізу документів, уміння учнів установлювати причинно-наслідкові зв'язки, виховувати інтерес до середньовічної історії.

Актуалізація опорних знань

Експрес-опитування

- Де у Середньовічній Європі була найбільша кількість міст?
- На які групи поділялося міське населення?
- Який вигляд мали середньовічні міста?
- Чи можна стверджувати, що жителі міст займалися виключно ремеслом?
- Що таке цехи?

Мотивація навчальної діяльності

Пригадайте, яке заняття виділилось раніше — ремесло чи торгівля.

Дайте визначення поняття «натуральне господарство». Яка роль торгівлі в розвитку господарства?

Вивчення нового матеріалу

У добу Середньовіччя торгівля була небезпечною, але вигідною справою. На суші купців грабували рицарі, на морі — пірати. За проїзд володіннями феодала, за користування мостами і переправами купцям доводилося платити. Щоб захиститися від розбійників і допомогти один одному, купці об'єднувалися у спілки — гільдії.

Гільдія (нім. *gilde* — об'єднання) — об'єднання купців для захисту своїх інтересів або цехових привілеїв.

Розвивалася торгівля зі Сходом. Купці плавали Середземним морем до Сирії і Єгипту, Чорним морем — до берегів Криму і Кавказу. Тут європейці скуповували в східних купців предмети розкоші, а також різноманітні прянощі. Особливо прибутковою була торгівля прянощами — перцем, корицею тощо. Їх цінували на вагу золота.

Робота з візуальними джерелами

Основні напрямки європейської торгівлі

- Середземним морем до Сирії та Єгипту;
- Чорним морем до Кавказу і Криму
- Північним та Балтійськими морями на Півночі Європи

Синтез думок

- Згадайте, на які верстви поділялося середньовічне суспільство?
- Які у кожної групи були права і обов'язки?

Городяни. Міська культура

- Патриції — міська знать;
- Бюргери — повноправні жителі міста;
- Плебеї — чорнороби, жебраки та міська біднота.

«Міське повітря робить тебе вільним»

Хвилинка відпочинку. Гімнастика для очей

https://youtu.be/u_fLRqqJ59E?si=uANSHgRkLIGVwBpf

Середземноморську торгівлю контролювали італійські міста – **Генуя та Венеція**

Торгівлю в Північному та балтійському морях контролювали:

- м.Брюгге
- Ганза (союз купців з 70+північнонімецьких міст, який виник в XIV ст., з центром в місті Любек)

Робота з підручником (стор. 61-63)

У середньовічних містах зародилася і сформувалася демократична культура світського характеру, тісно пов'язана з народною творчістю. Найяскравіше вона проявилася в міській літературі, створеній народною розмовною мовою, а не книжною латиною.

Здавна в народі були популярними веселі розважальні оповідки, байки, притчі, які в період розквіту міст зазнали літературної обробки. Так з'явився най популярніший жанр міської літератури — невелике оповідання комічного або сатиричного змісту, спочатку — віршоване, а потім — прозове, яке у Франції називалося фаблію, а в Німеччині — шванк. Головним героєм такого твору був веселий, кмітливий чоловік, який завжди перемагав життєві незгоди й прикрі ситуації. Наприклад, у фаблію «Лікар мимоволі» розповідається, як одному селянинові наказали вилікувати королівську доньку, яка вдавилася кісткою. Селянин зумів розсмішити принцесу і кістка вискочила з її горла. Усі хворі міста вирішили, що селянин володіє даром зцілення і почали вимагати, щоб він вилікував і їх. Щоб не осоромитися, мудрий селянин запропонував найбільш німечному принести себе в жертву: сердегу кинуть у вогонь, а всі інші будуть зцілені його попелом. Почувши це, усі хворі заявили, що вони цілком здорові.

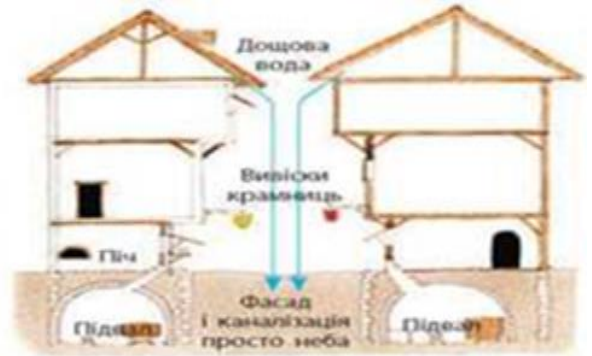

До міської літератури відносять і поезію вагантів.

Її творили мандрівні школярі, а також ченці, що порушували обітницю осідлості та священники без парафії. Свої вірші вони писали латиною. Тематика творів була досить широкою: сатиричне висміювання хабарництва й аморальності духовенства, оспівування веселих розваг, кохання,

■ Вулиця середньовічного міста.
Сучасний малюнок

■ Внутрішній вигляд середньовічного
будинку в Європі. Реконструкція

Узагальнення. Систематизація. Рефлексія.

Перегляньте відео: <https://youtu.be/hx6inGcXssc?si=OD94Kp9eoKL81rF>

Бесіда

1. Чим натуральне господарство відрізняється від товарного?
2. Охарактеризуйте особливості торгівлі в середньовічних містах. Чому купці об'єднувалися в гільдії?
3. Назвіть причини, чому міста прагнули звільнитися від влади сеньйорів.
4. Якими були житло та побут городян? Чи збереглися тодішні традиції облаштування житла донині?

Домашнє завдання:

- Прочитати § 13.
- Усно відповідати на запитання на стор. 63

- **Повторити § 9-12.**

Завдання надсилайте на освітню платформу Human або на ел. адресу nataliarzaeva5@gmail.com

Бажаю успіхів у навчанні!